

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere gençliği ve toplumsal geleceği tehdit eden tüm bağımlılık türleriyle mücadelede mevcut politikaların bütüncül, etkili ve sürdürülebilir bir ulusal strateji çerçevesinde ele alınıp alınmadığının; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların yeterliliğinin; kurumlar arası koordinasyonun, yasal düzenlemelerin ve uygulamaların etkinliğinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 14.01.2026

Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE

Bağımlılık, günümüzde yalnızca bireysel bir sağlık sorunu değil; aynı zamanda toplumsal yapıyı, kamu güvenliğini, ekonomik sürdürülebilirliği ve kuşaklar arası geleceği tehdit eden çok boyutlu bir kriz alanı hâline gelmiştir. Uyuşturucu madde bağımlılığı, sanal kumar ve bahis, dijital oyun bağımlılığı ve benzeri davranışsal bağımlılıklar özellikle çocuklar ve gençler açısından alarm verici bir yaygınlık göstermektedir. Son dönemde uyuşturucu suçlarına yönelik art arda gerçekleştirilen ve kamuoyunda geniş yankı uyandıran operasyonlar, meselenin yalnızca marjinal gruplarla sınırlı olmadığını; gençler tarafından rol model olarak görülen, medya ve dijital mecralarda yüksek görünürlüğe sahip kişi ve çevrelere kadar yayıldığını ortaya koymaktadır. Bu tablo, bağımlılığın artık bireysel tercihlerle açıklanamayacak ölçüde derinleştiğini; toplumsal yapıyı tehdit eden acil ve yapısal bir kriz hâline geldiğini açık biçimde ortaya koymaktadır.

Resmî veriler ve uluslararası raporlar, Türkiye'nin uyuşturucu maddeler açısından yalnızca bir transit ülke değil; aynı zamanda **iç tüketimin hızla arttığı bir hedef pazar** hâline geldiğini ortaya koymaktadır. Son yıllarda özellikle sentetik maddelere ilişkin yakalama miktarlarında ve kullanım yaygınlığında görülen artış, sorunun güvenlik boyutunun ötesine geçtiğini; halk sağlığı, eğitim, sosyal politika ve adalet sistemlerini doğrudan etkileyen yapısal bir meseleye dönüştüğünü göstermektedir. Metamfetamin başta olmak üzere uyuşturucu yakalama vakaları 2021–2023 döneminde katlanarak artarken, aynı yıllar itibarıyla Türkiye'de yalnızca 32 ilde yataklı tedavi merkezi bulunmakta, bağımlılık tedavi merkezi sayısı 136'dan yalnızca 138'e çıkabilmiş, toplam yatak kapasitesi 1.396 ile sınırlı kalmıştır. Dolayısıyla yakalama miktarlarındaki artış ile tedaviye erişim, rehabilitasyon kapasitesi ve toplumsal entegrasyon mekanizmaları arasında ciddi bir uyumsuzluk bulunmakla birlikte, yatak kapasitesinin, uzman personel dağılımının ve bölgesel erişimin ihtiyacı karşılamaktan uzak olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, önleyici politikaların etkisine ilişkin kamuoyuyla paylaşılmış düzenli ve şeffaf etki analizlerinin bulunmaması, yürütülen faaliyetlerin başarısının ölçülemediğine işaret etmektedir.

Öte yandan, uyuşturucu ile mücadeleye paralel biçimde **sanal kumar ve yasa dışı bahis** başta olmak üzere davranışsal bağımlılık türlerinin de özellikle genç nüfus arasında hızla yayıldığı; dijital platformlar aracılığıyla denetimsiz, kolay erişilebilir ve çoğu zaman cezai yaptırımlardan fiilen muaf alanlar oluşturulduğu görülmektedir. Bu durum, bağımlılıklarla mücadelede

yalnızca madde odaklı değil, **davranışsal bağımlılıkları da kapsayan bütüncül bir politika ihtiyacını** açıkça ortaya koymaktadır.

Bağımlılıklar ve bağlantılı suç yapılarıyla mücadele konusu Yeni Yol grubumuz tarafından uzun süredir ve ısrarla Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşınmaktadır. Bu kapsamda; sanal kumar ve yasa dışı bahis, çeteleşme ve mafya ilişkileri ile uyuşturucu ile mücadele başlıklarında bugüne kadar **79 soru önergesi, 5 Meclis araştırma önergesi ve 2 kanun teklifi** verilmiş; hem arz ve suç boyutu hem de kullanıcılar ile tedavi ve rehabilitasyon süreçlerine ilişkin yapısal sorunlar defalarca dile getirilmiştir. Buna karşın, verilen önergelerin büyük bölümünün ya yanıtsız bırakıldığı ya da kapsamlı bir politika dönüşümüne yol açmadığı görülmekte; bağımlılıklarla mücadelede bütüncül ve etkili bir yaklaşımın hâlen hayata geçirilmediği anlaşılmaktadır.

Arzın yeterince kesilemediği, talebin azaltılamadığı, tedaviye erişimin sınırlı kaldığı ve rehabilitasyon sonrası sosyal destek mekanizmalarının kurumsallaştırılamadığı bir yapıda, bağımlılıkla mücadelenin sürdürülebilir olması mümkün değildir. Mevcut tablo, güvenlik ve ceza eksenli yaklaşımların tek başına yeterli olmadığını; bağımlılık olgusunun önleme, erken müdahale, tedavi, rehabilitasyon ve toplumsal yeniden entegrasyon boyutlarını birlikte içeren bütüncül bir politika çerçevesiyle ele alınması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, uyuşturucu ve davranışsal bağımlılıkları bir bütün olarak değerlendiren; mevcut politikaların uygulanma düzeyini sorgulayan, kurumsal sorumlulukları netleştiren, kaynak kullanımını denetleyen ve hesap verebilirliği esas alan bir ulusal stratejiye ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu stratejinin sağlıklı biçimde oluşturulabilmesi için;

- Bağımlılıkla mücadelede görevli kamu kurumları arasında yetki ve sorumluluk dağılımının açıklığı ve kurumlar arası eşgüdüm düzeyi,
- Uyuşturucu kullanımının önlenmesine yönelik eğitim, farkındalık ve erken müdahale programlarının kapsamı ve etkililiği,
- Çocuklar ve gençler açısından risk tespiti ve koruyucu-önleyici mekanizmaların yeterliliği,
- AMATEM, ÇEMATEM ve BAHAR merkezleri başta olmak üzere tedavi merkezlerinin sayısal kapasitesi, yatak sayıları ve bölgesel dağılımı, bu merkezlerde görev yapan hekim, psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarının sayısı ile çalışma koşulları,

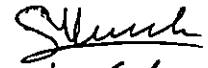
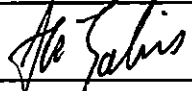
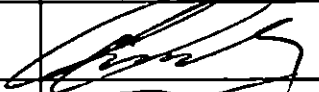
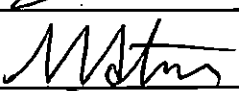
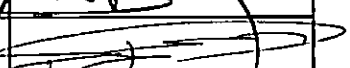
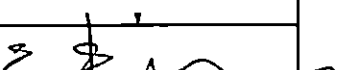
tedaviye erişimde sevk süreçleri ve bekleme süreleri, tedavi sonrası rehabilitasyon, psikososyal destek ve toplumsal yeniden entegrasyon programlarının etkinliği,

- Bağımlı bireylerin eğitim, istihdam ve sosyal hayata katılımını destekleyen mekanizmaların yeterliliği ayrıntılı biçimde değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte, sanal kumar, yasa dışı bahis ve dijital oyun bağımlılığı başta olmak üzere davranışsal bağımlılıklara yönelik;

- Yasal düzenlemelerin ve denetim mekanizmalarının etkililiği,
- Dijital platformlar, ödeme sistemleri ve reklam kanalları üzerinden bağımlılık yapıcı faaliyetlerin yaygınlaşmasını önlemeye yönelik tedbirler,
- Bağımlılıkla mücadelede kullanılan kamu kaynaklarının tahsis, kullanım ve denetim süreçlerinin şeffaflığı ile
- Ulusal strateji ve eylem planlarında belirlenen hedeflerin gerçekleşme düzeyi ve etki değerlendirme sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılma biçimi de bu kapsamda ele alınmalıdır.

Bu nedenlerle; uyuşturucu, sanal kumar ve bahis başta olmak üzere tüm bağımlılık türlerine yönelik mevcut yasal, kurumsal ve uygulamaya dönük politikaların bütüncül biçimde incelenmesi; önleyici, tedavi edici ve rehabilite edici mekanizmaların etkinliğinin tespit edilmesi; gençliği ve toplumu koruyacak sürdürülebilir bir bağımlılıkla mücadele stratejisinin oluşturulmasına katkı sunulması amacıyla bir Meclis araştırması açılması zorunlu hâle gelmiştir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
		1 A 1
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	